

ADATOK SZILÁGYVÁRMEGYE ORTHOPTERA-FAUNÁJÁHOZ.

Közli Pungur Gyula.

A jelenlegi Szilágyvármegye területe egy jól kikerekített természetes vidéket képez, melyet keletről Szathmár- és Szolnok-Doboka, délről Kolozs-, nyugatról Bihar- és északról Szathmár vármegyék határolnak. Ezen, hazánknak keleti részéhez tartozó terület a királyhágón túli hegyes vidéknek északi folytatását s illetőleg befejezését képezi. Ennélfogva természetes, hogy valamint domborzati viszonyait, úgy növény- és állatvilágát illetőleg is ahoz csatlakozik; az északi szélén azonban, hol felülete lapályokba megy át s összefoly a nagy magyar síksággal, faunistikai és floristikai jellemvonásokban osztozik az Alfölddel. Fauna tekintetében inkább délkeleti jellegű, anélkül azonban, hogy akár fajokban, akár egyéneken nagyon gazdag lenne.

E terület faunájának kutatásával két évtized óta foglalkozom. Hogy ez idő alatt a tanulmányozáshoz a kellő irodalmi és más fontos segédeszközök nélkülözése mellett, korlátolt anyagi viszonyok és — bizony nagyon sok ideig — a megélhetés nyomasztó gondjai között, mennyi küzködéssel, milyen sisyphusi fáradsággal járt e foglalkozás: az nem tartozik ide. Örvendek, hogy most végül szerencsés lehetek rendre közzétehetni a Szilágyvármegye területén gyűjtött adatokat.

E közléseket a rovarokon és pedig az Orthoptera-renddel kezdem meg, ezt követni fogják a más rendekre vonatkozó adatok.

Szilágy-vármegye Orthoptera-faunájára vonatkozó adatokat sem nagyobb munkákban, sem kisebb közleményekben nem találunk egész 1886-ig, a mikor a m. tud. Akadémia Értesítőjének IV. kötetében megjelent egy czikk a *Pocilion Schmidtii* FIEB. szöcskefajról ¹⁾,

¹⁾ Adatok egy kevésbé ismert szöcske faj természetrajzához. Irta *Pungur Gyula*. Magy. tud. Akad. Értesítő IV. köt. pg. 90—97. Két táblával.

melynek termőhelyei között, egyebek mellett, Szilágy-vármegye is fel van sorolva.

A szóban levő vidék területén eddig talált Egyenesszárnyu rovarfajok száma kereken hetvenre megy, melyek között négy faj az erdélyi felföldre nézve új, a mennyiben a Herman Ottó által 1868—1870 nagy fáradsággal, de szép eredménnyel gyűjtött fajok között¹⁾ nincs felsorolva, u. m. *Poecilimon Schmidtii* FIEB., *Isophya brevipennis* BRUNN., *Meconema varium* FAB. szöcskefajok és *Nemobius Heydenii* FISCH. tücsökfaj. A két első faj azért nevezetes, mert FRIVALDSZKY JÁNOSNAK a hazai egyenesszárnyu rovarokról gondosan írt s akadémiái székfoglalóul szolgáló munkájában²⁾ sincs felsorolva s leírva.

A hetven fajból megyénk magasabb helyein (600—988 méternyi magas hegyeken) jönnek elő: *Chelidura acanthopygia*, *Ectobia livida*, *Chrysochraon dispar*, *Stenobothrus biguttulus*, *Stethophyma fuscum*, *Psophus stridulus*, *Bezotettix mendax*, *Locusta cantans*, *Thamnotrizon littoralis*, *Barbitistes serricauda*, *Ephippigera vitium*.

Középszerű hegyeken, dombokon (300—600 méter magasságig) élnek a *Mantis religiosa*, *Stenobothrus crassipes*, *lineatus*, *nigromaculatus*, *Sphingonotus coerulans*, *Oedipoda coerulescens*, *Caloptenus Italicus*, *Pezotettix Schmidtii*, *Orphania denticauda*, *Poecilimon Schmidtii*, *Isophya brevipennis*, *camptozypa*, *Phaneroptera falcata*, *Meconema varium*, *Bachytrachelus gracilis*, *Transylvanicus*, *fallax*, *cinereus*, *Platyceis grisea*, *montana*, *Roeselii*, *Oecanthus pellucens* fajok.

Még kisebb dombokon, lapályokon találhatók: *Mecostethus grossus*, *Stenobothrus bicolor*, *elegans*, *dorsatus*, *Epacromia thalassina*, *Conocephalus mandibularis*, *Tridactylus variegatus*, *Myrmecophila acerorum*.

A többi fajok a magassági viszonyokra, úgy látszik, nem igen érzékenyek, minthogy hegyeken, dombokon és lapályokon egyaránt előfordulnak.

De tenyészési helyeikre nézve annál határozottabban függnek a talaj nedvességi viszonyaitól s a növényzettől. Erdők szélein vagy tisztásokon, bokrok és fák lombjain, vagy füvek között találjuk a *Forficula auricularia*, *Chelidura albipennis* és *acanthopygia*, *Blatta*

¹⁾ Erdély Bőr- és Egyenesszárnyú. (Erdélyi Múzeum Évkönyvei Tom. V. 1868—1870-ról. Kolozsvár 1871. pg. 105—112. 1 táblával.)

²⁾ A magyarországi Egyenesszárnyú Magánrajza VII. táblával. Pest 1867.

Lapponica és *livida*, *Bezotettix Schmidtii* és *mendax*, *Poecilimon Schmidtii*, *Barbitistes serricauda*, *Isophya brevipennis* és *camptoxypha*, *Leptophyes albovittata*, *Phaneroptera falcata*, *Meconema varium*, *Locusta cantans*, *Pachytrachelus gracilis*, *Transylvanicus*, *littoralis*, *fallax*, *cinereus*, *Decticus verrucivorus*, *Ephippigera vitium*, *Oecanthus pellucens*, *Gryllus frontalis* és *Myrmecophila acerrorum* fajokat.

Ezek közül a *Blatta*-fajok, különösen az év hidegebb részében és lárvá-állapotban, száraz falevelek alatt tartózkodnak; fa-darabok, kövek és száraz levelek alatt is lelhetjük a *Forficula*-fajokat.

A *Myrmecophila acerrorum* faj a hidegebb tavaszi hónapokban némely hangyafajok boglyaiban él, a melegebb nyári időszakban pedig bokrok árnyaiba vonul.

Kaszálóknak, szénafüveknek különös kedvelői az *Aphlebia punctata*, *Stenobothrus crassipes*, *lineatus*, *nigromaculatus*, *rufipes*, *bicolor*, *parallelus*, *dorsatus*, *Gomphocerus rufus*, *Stethophyma fuscum*, *Psophus stridulus*, *Orphunia denticauda*, *Isophya modesta*, *Platypleis grisea*, *montana* és *bicolor*.

Nagyon száraz, kopár, kevés növényzetű oldalokat szeretnek: a *Sphingonotus coeruleans*, *Oedipoda coeruleans* és *Caloptenus Italicus*, mely utóbbi faj a lapályos tarlós és ugaros helyeken is jól tenyészik.

Ellenben a *Stenobothrus elegans*, *Epacromia thalassina*, *Xiphidium fuscum*, *dorsale*, *Platypleis Roeselii* és *bicolor*, mindenkifelett pedig a *Conocephalus mandibularis*, *Nemobius Heydenii* és *Tridactylus variegatus* nedves területeken szoktak élni.

A *Labia minor* faj mindenütt előfordul, a hol állati trágyát bőven talál.

Némely fajokra nézve helyén lesz talán felsorolni egyes észleleteimet, melyek vagy az életmód jelenségeire, vagy némely alak variálására vonatkoznak.

A *Chelidura acanthopygia* szárnyatlan fülbemászó faj tavaszszal kövek alatt lappang; július végétől szeptember végéig, sőt ha az idő kedvez s derek még nincsenek tovább is, a mogyoró, vadrózsa, szeder és cserfa bokrain, legkülönösebben pedig az amazokat lugas-szerűen befutó „iszalag“¹⁾ lombjain és pedig legfelül, a lugos tetején, szeret leginkább tartózkodni.

¹⁾ Iszalag a *Clematis vitalba* L. népies neve.

Az *Aphlebia maculata* var. *Schaefferi* L. alakot BRUNNER VON WATTENWYL úgy említi fel (Prodromus der europäischen Orthopteren. pg. 40.), mint a mely igen ritka s eddig csak Regensburg környékén és Erdélyben találtatott. FRIVALDSZKY JÁNOSNAK Magyarországi Egyenesröpűek Magánrajzában (pg. 58.) az van róla feljegyezve, hogy Szádellő völgyében (Abauj-Torna-megye) fordul elő. Mindenesetre úgy látszik, hogy ez a varietas hazánk északi s még inkább délkeleti hegyes vidékének egyik jellemző alakja.¹⁾ Szilágy-vármegyében némely évben bőven fordul elő; Nagyfaluban 1871—1877. években, a „Lapis“-erdőben, daczára, hogy ott akkor szabad legelés volt engedve úgy szarvasmarháknak, mint disznóknak, sokat lehetett találni nemcsak a tisztások satnya füvezetén, hanem a fiatal szálas erdőben az apróbb csenevész tő-hajtásokon is. A törzsfajt nem kaptam meg.

A könyörgő sáskát — *Mantis religiosa* LINN. — száraz, füves hegyoldalon leltem. Mint nem érdektelen biológiai észleletet jegyezhetem ide, hogy az állat, midőn valami ellenségtől meglepetik s megijed, teste előfelével hirtelen felemelkedik, hátsó lábaira ágaskodik s hatalmasan fegyverzett első pár lábait védelemre emeli fel, miközben két-három sziszegő hangot hallat, melyet úgy idéz elő, hogy potrohának végét hátra kunkorítja s alsó szárnyain végig dörzsöli. Különben, a mint tudva van, — daczára, hogy hosszú hegyes tövisekkel és karmokkal fegyverzett előlábai félelmes védő eszközül szolgálnak neki, — annyira gyáva állat, hogy a hangyától is megriad.

A zöld alapszinen barna pontokkal tarkázott *Isophya camptoxypha* FIEB. lejtős hegyoldalak kaszálóin Zilah és Görcsön határain nem ritka, de a színezett válfaj — var. *festiva* — melynek háta hosszközepén egy barnás sáv semellett jobb és balfelől egy-egy keskeny, zöld, elmosódó szélű szalag húzódik, a hátoldal szélein pedig egy-egy violaszínű, hosszanfutó sáv ékeskedik — nagyon ritka; úgy látszik, hogy azon alakok közé tartozik, melyek egyes kis területecskékhez szeszélyesen kötik magukat. Találtam néhány

¹⁾ Erdélyben Mező-Záhon, Mező-Szakállban, Maros-Ludason, Maros-Ujvárt, Bálnán, Kolozsvárt és Csucsán találtam.

példányt Zilah város határán a „Nádasztó“ fürdőnél (Meszes-hegy) a tánczó helyiség szomszédságában, egy 10 négyszögmeternyi területen, mely lómentával volt benőve. Másutt sehol sem.

A még gyöngébb alkotásu *Leptophyes alborittata* KOLL. fajból, — mely apróbb bokrokon, csalán és más kórós növények lombjain s virágain szokta a nyári nap melegét élvezni, — Zsákfalva község határán, erdei tisztáson egy hermaphrodita példányt fogtam, melynek jobb felén a nőstény-, bal felén a hímivarszervek vannak kifejlődve.

A halvány-zöld, fürgé *Meconema varium* FAB. faj augusztus és szeptember hónapokban, a szilfákon, cser- tölgy és gyertyánfákon és bokrokon nem ritka.

A *Locusta viridissima* LINN. és *caudata* CHARP. fajok is gyakoriak s ugyanazon tartozkodási helyeken fordulnak elő; amannak hímje aprón tagolt, szaggatott czirpeléssel, emezé összefolyó, zizegés-szerű zenével árulja el jelenlétét ¹⁾.

A *Locusta cantans* FUSSLY a Meszes hegyen bokrokon és fákon gyakori; hímje a késő délutáni órákban kezdik meg zizegő zenéjüket s folytatják éjjelutánig. A nőstények ritkábbak mint a hímek.

A *Thamnotrizon*-fajok mindnyájan erdők szélein vagy csalitos helyeken, bokrok között tanyáznak s a hímek június végétől kezdve szeptember közepéig hallatják vidám zenéjüket, mely meglehetősen utánozza némely kisebb madarak fiókáinak csipegetését. Különben a legkisebb zajra elhallgatnak s veszély elől gyorsan menekülnek a bokrok aljára.

A *Blatycteis montana* KOLL. fajnak csak hímét találtam Nagyaluban és Görösönben, egy-egy példányban.

¹⁾ E két faj hímje, kinézésre nézve nagyon hasonlít egymáshoz; a különbség köztük az, hogy a *Loc. viridissima* faj hímének hátsó czombján, az alsó élen, a tüskék csúcsa fekete és hogy a toldalékok (*cerci*) hosszabbak, mint a nyelecskék (*styli*), míg ellenben a *Loc. caudata* CHARP. faj híménél a hátsó czombok tüskéi tövön feketék, s a toldalékok és nyelecskék egyenlő hosszuk; ez utóbbi faj nőstényét a tojócsőnek a szárnyaknál hosszabb volta különbözteti meg a *Loc. viridissima* nőstényétől, melynek tojócsőve nem nyúlik a szárnyak végéig.

A *Blattyleis Roeselii* HAGENB. nem ritka, különösen nedves természetű területeken. Sőt Jaáz község határán, a mocsáros, süppedékes tó mellett, a törzsfajjal együtt a teljesen kifejlett szárnyú válfaj (variet. *diluta* CHARP.) is meg lehetős számban fordult elő 1874. és 1875. évben.

Az *Ephippigera vitium* SEV. fajjal, — melynek nősténye ép oly jól zenél, mint a híme, megyénkben eddig csupán a Meszes és Réz-hegységeken, erdők tisztásain találkoztam.

A *Nemobius Heydenii* FISCH tücsökfajt a megyében eddig erdős vidékek mocsáros, vizenyős területein kaptam, míg Erdélyben erdőtől, fáktól, sőt bokroktól is egészen mentes tavak és patakok mocsáros szélein észleltem.

* * *

A mi pedig a nagyon falánk Egyenesszárnyú rovarok káros voltát illeti, Szilágymegyére vonatkozólag az utóbbi négy évtizedről kevés feljegyezni való van. 1874. és 1876-ban a *Stenobothrus*-nemnek több faja, a kedvező időjárás mellett nagyon elszaporodott volt s megyénk némely részein a kaszálók termésére csökkentőleg hatott.

Ugyanazon években, egyes vidékeken a *Gryllus campestris* és *desertus* tücsök fajok még érezhetőbb károkat okoztak az által, hogy a fiatal kukoriczavetésekét kirágták; némely helyeken a mezei munkások félrerakott vászonruháit, s vászontarisznyáit is kilyuggatták.

Azonban akkora s valóságos csapássá váló tömegekben, — mint a legközelebb mult években, hazánk némely vidékein a marokkói áskafaj, — megyénk területén még egyik alak sem lépett fel.

* * *

Ezek után hálás köszönetet mondok mindazoknak, kik kutatásaimban egy vagy más módon segíteni kegyesek voltak, különösen nagys. dr. Entz Géza műegyetemi tanár urnak, ki kiválóan lekötölezett az által, hogy a míg a kolozsvári egyetemi állattani intézetnek vezetője s a muzeum állattani gyűjteményének őre volt, a felügyelete alatti szakirodalmat egész bizalommal rendelkezésemre bocsátani méltóztatott; továbbá mélt. hadadi báró Wesselényi Miklós urnak, jelenleg Szilágymegye közszeretet és tiszteletben álló derék főispánjá-

nak azon maecenási vendégszereteteért, melylyel Görcsönben többször fogadni kegyeskedett s ezzel a most már meglehetősen felszaporodott faunai adatok gyűjtésében, s idevágó tanulmányaimnak remetei csendben való folytathatásában támogatott.

* * *

És most Szilágymegye Orthopteráinak rendszeres jegyzékét összeállítva BRUNNER v. WATTENWYL *Prodromus der europäischen Orthopteren* című munkája szerint adom a mint következők:

RENDSZERES JEGYZÉKE A SZILÁGYMEGYE TERÜLETÉN EDDIG
GYŰJTÖTT EGYENES SZÁRNYU ROVAROKNAK.

(*Enumeratio systematica Orthopterorum in Hungariae orientalis comitate Szilágy hucdum collectorum.*)

Fam. I. Forficularia.

1. Genus: *Labidura* LEACH. 1. *riparia* BALL. Zilah.
2. Gen. *Labia* LEACH. 2. *minor* LINN. Nagyfalva, Somlyó, Bűrgezd, Kémer; Zilah, Görcsön, Hadad, Zsibó, Szilágy-Cseh, Tasnád, Beér, Szakácsi.
3. Gen. *Forficula* LINN. 3. *auricularia* LINN. Somlyó, Somlyó-Csehi, Nagyfalva, Jaáz, Kraszna, Buturunka-fogadó (a Meszesen), Kásapatak, Zilah, Panit, Görcsön, Zsibó, Náprád, Szilágy-Cseh, Berek-szó, Hadad, Tasnád, Beér.
4. Gen. *Anechura* SCUDD. 4. *bipunctata* FABR. Somlyó-Csehi.
5. Gen. *Chelidura* LATR. 5. *albipennis* MEG. Zilah, Diószád, Hadad. 6. *acanthopygia* GÉNÉ. Zilah, Gurzófalva.

Fam. II. Blattodea.

6. Gen. *Ectobia* WESTW. 7. *Laponica* LINN. Nagyfalva, Hármaspatak, Valkóvár romjai, Kásapatak, Gurzófalva, Zilah, Görcsön, Hadad,

Korond, Tasnád, Szakácsi, Bele, Peér. 8. livida FABR. Jaáz, Valkóvár romjai (a Rézhegységen.)

7. Gen. *Aphlebia* BRUNN. 9. maculata var. Schöfferi LINN. Nagyfalu, Zilah, Szilágyfő-Keresztúr, Görcsön, Zsákfalva. 10. punctata MEG. Zsákfalva, Zilah, Gurzófalva, Görcsön, Magyarpatak, Nagyfalu.

Fam. III. Mantodea.

8. Gen. *Mantis* LINN. 11. religiosa LINN. Somlyó, Zilah, Görcsön, Szilágyfő-Keresztúr.

Fam. IV. Acridiodes.

Tribus: Tryxalidae.

9. Gen. *Mecostethus* FIEB. 12. grossus LINN. Nagyfalu, Jaáz Somlyó-Csehi, Panit, Haraklán, Zsibó.

10. Gen. *Crysochraon* FISCH. 13. dispar HEYER. Hármaspatak. 14. brachypterus OCSK. Somlyó, Nagyfalu, Görcsön, Szilágyfő-Keresztúr, Zilah, Szilágy-Cseh.

11. Gen. *Stenobothrus* FISCH. 15. crassipes OCSK. Ráton, Szilágyfő-Keresztúr. 16. lineatus BANZ. Hadad, Zilah, Nagyfalu, Szilágyfő-Keresztúr. 17. nigromaculatus HERR.-SCHAEFF. Somlyó, Nagyfalu, Zilah. 18. rufipes ZETT. Nagyfalu, Perecsen, Kraszna Zilah, Zsibó, Hadad, Tasnád. 19. bicolor CHARP. Szakácsi, Diósád, Görcsön, Nagyfalu. 20. biguttulus LINN. Valkóvár romjai, Gurzófalva (Terbetehegy), Kásapatak (Kozmi-erdő). 21. elegans CHARP. Nagyfalu, Somlyó-Csehi, Jaáz, Szamos-Széplak, Panit. 22. parallelus ZETT. Nagyfalu, Jaáz, Somlyó-Csehi, Zilah, Zsibó, Náprád. 23. dorsatus ZETT. Zilah, Görcsön, Nagyfalu.

12. Gen. *Gomphocerus* THUNB. 24. rufus LINN. Valkóvár romjai, Somlyó-Csehi, Görcsön, Szilágyfő-Keresztúr, Zilah.

13. Gen. *Stethophyma* FISCH. 25. fuscum PALL. Hármaspatak (Rézhegység), Kásapatak (Meszes hegység).

14. Gen. *Epacromia* FISCH. 26. thalassina FABR. Ráton, Somlyó-Csehi, Zsibó, Szamos-Udvarhely.

Tribus: Oedipodidae.

15. Gen. *Sphingonotus* FIEB. 27. *coeruleans* LINN. Paptelek, Görcsön.

16. Gen. *Oedipoda* LATR. 28. *coerulescens* LINN. Kémer, Gyümölcsényes, Csizér, Zilah, Ördögkút, Kelenceze, Benedekfalva, Kirva.

17. Gen. *Psophus* FIEB. 29. *stridulus* LINN. Gurzófalva (Terbetehegy), Kásapatak (Kozmi erdő), Perje (Magura hegy), Hármaspatak (Rézhegység).

Tribus: Acrididae.

18 Gen. *Caloptenus* BURM. 30. *Italicus* LINN. Kémer, Somlyó-Ujlak, Kárásztelek, Nagyfalu, Zilah, Görcsön, Hadad, Korond, Tasnád, Szakácsi, Benedekfalva, Zsibó (Rákóczi-hegy).

19. Gen. *Pezotettix* BURM. 31. *Schmidtii* BRUNN. Zilah, Nyírsid, Görcsön, Rákos, Berekszó, Hadad, Bogdánd, Kémer, Nagyfalu, Detrehen, Jaáz, Gyümölcsényes, Bogdánháza. 32. *mendax* FISCH. Valkóvár romjai, Gurzófalva, Mojgrád, Galponya, Náprád, Felső-Szivágy, Bábcza, Bogdánd, Hadad, Szakácsi.

Tribus: Tettigidae.

20. Gen. *Tettix* CHARP. 33. *bipunctatus* LINN. Nagyfalu, Zovány, Kémer, Csizér, Kraszna, Ördögkút, Vármező, Tihó, Deézsháza, Gardánfalva, Hadad, Sarmaság, Peér, Tasnád. 34. *subulatus* LINN. Somlyó, Nagyfalu, Lompért, Balla, Ilosva, Mocsolya, Szilágy-Cseh, Debren, Görcsön, Zilah, Zsibó, Vármező, Tihó, Órmező.

*Fam. IV. Locustodea.**Tribus: Phaneropteridae.*

21. Gen. *Orphanina* FISCH. 35. *denticauda* CHARP. Nagyfalu Zilah, Zsákfalva.

22. Gen. *Poecilimon* FISCH. 36. *Schmidtii* FIEB. Zilah, Gurzófalva. 37. *elegans* FIEB. Zsákfalva.

23. Gen. *Barbitistes* CHARP. 38. *serricauda* FAB. Zilah (Észak-hegy.)

24. Gen. *Isophya* BUNN. 39. *modesta* FIEB. Nagyfalu, Görcsön, Zilah. 40. *brevipennis* BRUNN. Zilah (Sármás-irtás). 41. *campitoscypa* FIEB. Zilah, Görcsön, variet. *festiva*. Zilah (Meszeshegy.)

25. Gen. *Leptophyes* FRIV. 42. *albovittata* KOLL. Zilah, Gurzófalva, Görcsön, Nagyfalu, Zsákfalva.

26. Gen. *Phaneroptera* SERV. 43. *falcata* SCOP. Nagyfalu, Somlyó, Zilah, Görcsön, Hadad, Benedekfalva, Zsibó, Vadafalva, Menyő, Tasnád, Peér, Tasnád-Szántó, Szakácsi, Magyar-Csaholy.

Tribus: Meconemidae.

27. Gen. *Meconema* SERV. 44. *varium* FABR. Nagyfalu, Zilah, Görcsön, Hadad, Szakácsi, Zsibó, Kásapatak.

Tribus: Conocephalidae.

28. Gen. *Xiphidium* SERV. 45. *fuscum* FABR. Jaáz, Zilah, Panit Görcsön, Haraklán. 46. *dorsale* LATR. Nagyfalu.

29. Gen. *Conocephalus* THUNB. 47. *mandibularis* CHARP. Nagyfalu (a Berettyó melletti nedves „Barátrét“-en).

Tribus: Locustidae.

30. Gen. *Locusta* DE GEER. 48. *viridissima* LINN. Nagyfalu, Somlyó, Görcsön, Zilah. 49. *caudata* CHARP. Nagyfalu, Zilah, Zsákfalva. 50. *cantans* FUESSLY. Zilah, Gurzófalva.

Tribus: Dectiidae.

31. Gen. *Pachytrachelus* FIEB. 51. *gracilis* BRUNN. Zilah, Hadad.

32. Gen. *Thamnotrizon* FISCH. 52. *Transylvanicus* FISCH. Zilah, Gurzófalva, Zsibó. 53. *littoralis* FIEB. Hármaspatak. 54. *lax* FISCH. Zilah, Görcsön, Hadad, Nagyfalu, Somlyó. 55. *cinereus* LINN. Nagyfalu, Gyümölcsényes, Hármaspatak, Valkóvár romjai, Zilah, Gurzófalva, Mojgrád, Kásapatak, Bába.

33. Gen. *Platyceis* FIEB. 56. *grisea* FABR. Nagyfalu, Búrgezd, Somlyó, Görcsön. 57. *montana* KOLLAR. Nagyfalu, Görcsön. 58. *Roeselii* HAGENB. Jaáz, Somlyó-Csehi. variet. *diluta* CHARP. Jaáz. 59. *bicolor* PHIL. Somlyó-Csehi, Nagyfalu, Zilah, Görcsön.

34. Gen. *Decticus* SERV. 60. *verrucivorus* LINN. A megyében a merre jártam, mindenütt észleltem.

Tribus: Ephippigeridae.

61. *vitium* SERV. Kásapatak (Kozmi erdő), Hármaspatak (Rézhegység).

Fam. V. Gryllodea.

Tribus: Oecanthidae.

35. Gen. *Oecanthus* SERV. 62. *pellucens* SCOP. Peér, Tasnád, Szakácsi, Hadad, Szilágy-Cseh, Nagyfalu, Kémer, Somlyó, Percsen, Kraszna, Görcsön, Zilah, Zsibó.

Tribus: Gryllidae.

36. Gen. *Nemobius* SERV. 63. *Heydenii* FISCH. Jaáz, Zilah.

37. Gen. *Gryllus* LINN. 64. *campestris* LINN. Nagyfalu, Somlyó, Kraszna, Sarmaság, Tasnád, Peér, Hadad, Zsibó, Zilah, Görcsön. 65. *desertus* PALLAS. Kraszna, Somlyó, Nagyfalu, Jaáz, Bogdánháza, Sarmaság, Hadad, Zsibó, Náprád, Szilágy-Cseh, Korond, Peér, Tasnád. 66. *domesticus* LINN. Zilah, Hadad, Tasnád, Magyarpatak, Nagyfalu, Somlyó, Kraszna, Szilágy-Cseh, Zsibó stb. 67. *frontalis* FIEB. Jaáz, Nagyfalu, Görcsön, Zilah, Hadad.

Tribus: Myrmecophilidae.

38. Gen. *Myrmecophila* LATR. 68. *acervorum* PANZ. Tasnád.

Tribus: Gryllotalpidae.

39. Gen. *Gryllotalpa* LATR. 69. *vulgaris* LATR. Jaáz, Nagyfalu, Kémer, Zovány, Ipp, Szakácsi, Magyar-Csaholy, Korond, Bogdánd,

Hadad, Szilágy-Cseh, Menyő, Ardó, Hadad, Benedekfalva, Zsibó, Kettősmező, Galponya, Mojgrád, Zilah, Görcsön, Sarmaság.

Tribus : Tridactylidae.

40. Gen. *Tridactylus* LATR. 75. *variegatus* LATR. Zsibó, Náprád.
